

Tribine Kršćanskoga akademskog kruga

Marijana Jakovljević

majakovljevic@gmail.com

Kršćanski akademski krug predstavio je u Zagrebu 15. prosinca 2010. godine novo usmjerenje svojega rada i časopisa *Nova prisutnost*. Ono obuhvaća novi studijski projekt *Duh i misao Željka Mardešića* i tematske cjeline: *Srijedom u sridu* – aktualne teme i dileme; tragom manifesta Kruga *U službi čovjeka i zajednice*; duhovne dijaloge i ekumenizam; probleme osoba s invaliditetom; prikaze knjiga „Pročitali smo za vas“; duhovno-molitvene susrete... A kako je rekao predsjednik Kruga ak. Ivan Supićić, sva ta nastojanja htjela su biti na tragu Drugoga vatikanskoga koncila. Program se odvijao putem tribinâ, tjednih susreta srijedom poslijepodne u prostorijama Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva, Praška 6, u Zagrebu.

Ovdje ćemo iznijeti samo kratak pregled nekih tematski grupiranih i održanih tribina.

Temeljna je os rada Kršćanskoga akademskog kruga protekle akademske godine, njegov najopsežniji i najznačajniji dio, bio studijski projekt *Duh i misao Željka Mardešića* koji se odvijao na desetak tribinâ, a završio je znanstvenim simpozijem 17. lipnja o. g. Predsjednik i ujedno počasni predsjednik Kruga ak. Ivan Supićić rekao je kako je od pokretanja Kruga 2002. godine bilo mnogih traženja, ali da danas duhovni lik i znanstveni opus Željka Mardešića daju Krugu nov polet i posebnu snagu, jer su čvrsta osovina njegovih članova i prijatelja oko koje se okupljaju.

Taj značajan i opsežan projekt izložio je prof. dr. Tonči Matulić, koji je i njegov voditelj. Istaknuo je dužnost članova Kruga i onih koji se oko njega okupljaju da otmu zaboravu znanstveni, kulturni, socijalni i vjernički doprinos Željka Mardešića, koji je bio suutemeljitelj i prvi predsjednik Kruga te prvi zamjenik urednika *Nove prisutnosti*. Poželio je svima da usvoje barem nešto od Mardešićeva duha; on je bio pionir koncilske obnove među vjernicima laicima u Hrvatskoj. Na tribinama se načela široka znanstvena valorizacija znanstvenog opusa Željka Mardešića, a nakana je s njom sustavno nastaviti,

sve do eventualne objave njegovih sabranih djela. Na prvom susretu bilo je riječi o Mardešićevu članku *Politički dualizam i koncilsko kršćanstvo*, kojim je otvoren prvi broj *Nove prisutnosti*. Osim Tončija Matulića, tijekom dosadašnjih tribina značajan su im doprinos dali Ivan Supičić, fra Ante Bekavac, Ante Škember, Jure Gabrić, Dan Đaković, ali i studenti teologije s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Pavle Kufrin i Krešimir Grgat.

Jedna od važnih tema tribina bila je *Tragom kršćanskog personalizma*, čiji je voditelj i moderator bio Ivan Supičić. On je u uvodnom izlaganju, polazeći od manifesta Kruga *U službi čovjeka i zajednice*, govorio o rehabilitaciji ljudske osobe i o od Boga osobi danoj iznimnoj vrijednosti. Istaknuo je kako središnja, temeljna važnost osobe istječe od samog Presvetog Trojstva, božanskih triju Osoba. Isus Krist izravno se obraća čovjeku, ljudskoj osobi, a ne društvenim strukturama. Objasnio je razliku između pojmova *individuuma*, koji se odnosi na biološku razinu, i *osobe*, koji ukazuje na čovjekovu duhovnu stvarnost. Naveo je značajke kršćanskog personalizma koji je inherentan kršćanskoj objavi, ali i naglasio kako ima personalista koji nisu kršćani

O isusovcu Stjepanu Tomislavu Poglajenu (1906. – 1990), koji je više poznat vani negoli u nas, kršćanskom personalistu čija je knjiga o tome nedavno objavljena kao i zbornik radova o njemu, govorio je isusovac prof. dr. Ivan Šestak, dekan Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu. Dr. Neven Šimac predstavio je francuski časopis *L'Esprit*, glasilo kršćanskog personalizma, koje je pokrenuo i prvi uređivao Emmanuel Mounier, i iznio iskustvo svoje suradnje u njemu. U ovome broju donosi se prošireni tekst izlaganja N. Šimca o značenju personalizma danas.

Socijalne i aktualne teme bile su često na tribinama Kruga. Ove će se godine u listopadu ponovno pokrenuti u Hrvatskoj »Socijalni tjedni«. Tim povodom o francuskim socijalnim tjednima govorio je dr. Neven Šimac istaknuvši kako se kršćani u Europi već gotovo stotinu godina okupljaju i svojim razmišljanjima i zaključcima utječu na vladajuće strukture nastojeći pokrenuti njihovu veću socijalnu osjetljivost i potaknuti ih na donošenje zakona u cilju zaštite društveno obespravljenih i socijalno ugroženih osoba. Podsjetio je kako su održana četiri velika hrvatska »socijalna tjedna« prije Drugoga svjetskog rata. O iskustvu sudjelovanja skupine mladih iz Hrvatske na Francuskom socijalnom tjednu 2010. godine, govorio je Stipe Odak. Oko 3300 vjernika bavilo se problemima, ali i blagodatima, koje u Europu unose imigranti. Čvrsto je podržan stav kako je imigrant za vjernika bližnji, onaj za koga se u evanđelju govori »stranac bijah i primiste me«.

Prva tribina *Srijedom u sridu*, imala je vrlo aktualnu temu: *Jaram korupcije kao ropski uteg hrvatske današnjice*. O njoj su govorili dr. Gordan Črpić, dr. Đuro Vidmarović, Alen Tomić, Branko Sekulić i Dražen Zetić. Na tribini *Europa i komunizam* govorili su Neven Šimac i Ivan Supičić. N. Šimac je izla-

gao i na aktualnoj tribini *Međunarodno kazneno sudovanje od Nürnberga do Haaga i presuda hrvatskim generalima*.

O gorućoj temi za gotovo cijeli naš narod, *Tragična eksploatacija radnikâ i rada*, govorili su na tribini Tonči Matulić, Krešimir Sever i Dražen Zetić s tri različita stajališta: teološkog, socijalnog i duhovnog. Krešimir Sever, predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata, istaknuo je kako se Hrvatska orijentirala na tržišno gospodarstvo za koje nije bila spremna, tako da je to postalo »divlje tržišno gospodarstvo«, a privatizacija i pretvorba – upitne. Nakon osamostaljenja dogodila se zloporaba i političke i gospodarske vladajuće moći. Političke elite nisu stale u obranu radnikâ, premda u svim zakonima i moralnim promišljanjima stoji da se prava radnikâ moraju zaštititi. Umjesto toga, u Hrvatskoj je narušeno dostojanstvo i radnikâ i rada, istaknuo je Sever. Poslodavci koriste situaciju za sebe, iako radniku pripada pravedna plaća. Kada je riječ o štednji, dobit se individualizira a gubitak kolektivizira, tako da je opet radnik na gubitku. Sever poručuje kako onaj tko ne može isplatiti radnika, ne bi trebao ni biti poslodavac u Hrvatskoj. Jer dostojanstvo čovjeka daje dostojanstvo radu, a rad primjerenu plaću. U raspravi je prof. dr. Slobodan Lang rekao kako primjećuje da u nas svećenstvo nije djelotvorno osjetljivo za čovjeka u potrebi. Kazao je kako nije čuo da se ijedan svećenik odrekao svoje plaće u korist čovjeka bez plaće...

Dvije tribine Kršćanskoga akademskoga kruga bile su posvećene međureligijskom dijalogu i upoznavanju. Prva je bila o islamu, *Kršćanstvo i islam – zajednički izazovi i perspektive*. Sudjelovali su zagrebački imam mr. Mirza ef. Mešić i mr. Tomislav Kovač s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Mešić je istaknuo je kako je, osim dijaloga, potrebno i zajedničko djelovanje. Na drugoj međureligijskoj tribini Kruga bilo je riječi o *Indijskoj duhovnosti i kršćanstvu*. Predavanje *Tragovima indijske duhovnosti* održao je ak. Mislav Ježić. Ak. Ivan Supićić imao je izlaganje *Henri Le Saux: Kršćanska mistika i hinduska mudrost*, a o Indiji kao zemlji žudnje za Bogom govorio je prof. Borna Lulić.

Na dvjema tribinama bilo je riječi o osobama s invaliditetom u životu i poslanju Crkve, a uvodničarka je bila prof. Jacqueline Otilija Bat. Na prvoj je bilo riječi o gluhoslijepim osobama, a izlagačica mr. sc. Sanja Tarczay, predsjednica Udruge gluhoslijepih osoba *Dodir* i potpredsjednica Europske unije gluhoslijepih osoba. Na drugoj takvoj tribini bilo je riječi o tome jesu li osobe s intelektualnim teškoćama osuđene na društvenu marginu. Izlagači su bili Senada Halilčević, predsjednica Udruge za samozastupanje, i diplomirani socijalni radnik Damjan Janjušević, asistent u toj udruzi.

U povodu pete obljetnice smrti značajnih kršćanskih intelektualaca don Branka Sbutege i dr. Jure Jurasu održana je tribina *Svjedoci vremena* na kojoj su o njima govorili: Jure Gabrić, Neven Šimac, Ante Škember i drugi, a Alka Pintarić je čitala pjesme don Branka Sbutege.

Vrijedan doprinos dali su neki članovi Kruga, koji su pročitali značajna djela kršćanskih mislilaca i u zanimljivim, nadahnutim i poticajnim izlaganjima približili ih slušateljima na tribinama. Tako je prof. dr. Ivo Podhorsky protumačio knjigu Hansa Künga *Početak svih stvari – prirodne znanosti i religija (Der Anfang aller Dinge - Naturwissenschaft und Religion)*, Neven Šimac »kršćansku razliku« prema knjizi Enza Bianchija *La differenza cristiana*. Ante Škember je predstavio velikog ruskog filozofa Nikolaja Berdjajeva uz poseban osvrt na njegovu knjigu *Duh i realnost*, a Dražen Zetić sv. Franju Asiškoga prema knjizi o njemu Jacquesa Le Goffa.

Dio izlaganja s navedenih tribina donosi se, doraden ili preuređen, u ovome broju časopisa.